

KÜLÖNFÉLÉK.

FEKETE GÁBOR, kir. ítélőtáblai elnök február 27-én nagy ünnepelességgel iktattatott be főiskolai *gondnoki* tisztébe főt. Ferencz József püspök úr által, mlgs br. Horváth Kálmán egyh. főgondnok jelenlétében s Boros Sándor ig. tanár üdvözlete mellett. Főiskolánk új gondnoka megköszönve a püspök fenkölt beszédét, biztató szép szavait, isk. ügyünket minden oldalról felölelő beszédében nagy jelentőségű nyilatkozatokat tett. Hadd álljanak itt a következők: „Ígérem, hogy szerény tehetségemhez és erőmhöz mértén, legjobb tudomásom és lelkiismeretem szerint védeni fogom főiskolánk érdekeit s igyekezni fogok azokat előmozdítani, kötelességemnek ismerendem *egyházunk szellemében* eljárni, de kerülni fogom a felekezeti elfogultságot. Hiven fogom ápolni főiskolánk ősi jellegét s hagyományos szokásait, de nem fogok elzárkózni a korszerű reformok elől. Buzgó védője leszek a tanári kar jogos érdekeinek és lelkes barátja, jóakarató támogatója a nemes ifjúságnak. Főiskolai internatusunkat fejleszteni óhajtom oly irányban, hogy a családi és iskolai nevelést lehetőleg összhangba hozzuk, hogy az internatus ne csak beakaszt nyújtson, hanem valódi nevelő-intézet legyen, hogy a bennlélesi csoportok gondnokainak vezetése és felügyelete alatt tanuljanak illedelmet, szerénységet, kitartást, alaposágot; tanuljanak nemesen gondolkozni, fenkölten érezni, nemes motivumok szerint cselekedni.“

LEVÉL NÉMETORSZÁGBÓL. Lipséből egy szabadelvű tanártól egy levelet kaptunk, melyből közre adjuk a következőket:

Herrn Pastor Dénes Péterfi, Unitarische Kirche, Klausenburg, Ungarn. Leipzig, 23. Ápr. 97. Hochgeehrter Herr Pastor! Nagyon érdeklődvén az unitárius mozgalmak iránt, bátor vagyok Önt a „Keresztény Magvető“-ért megkeresni. Lesz-e oly szíves, hogy abból nekem mutatványszámot küldjön, vagy hogy közölje, hogy mi annak a postaköltséggel együtt az előfizetési ára? Sajnálom, hogy arra kell kérjem, hogy levelét ne magyarul írja hozzám, hanem németül, francziául vagy angolul, a mint Önnek leginkább tetszik. Remélem azonban, hogy rövid időn tudni fogok magyarul annyit olvasni, hogy bépillantást nyerhetek a magyar unitárius egyház életébe és lényegébe, a mint nyertem az Ön előtt bizonyára nem ismeretlen „Inquirer“ utján az angol unitáriusokéba. Ezelőtt néhány évvel volt szerencsém megismerni Ph. Wicksteed és F. Harwood urakat és tőlük arról értesülni, hogy Magyarországon számos és jól szervezett unitárius egyházközségek vannak. Nem akarom tovább terhelni, de biztosan remélem, hogy kérésemet az ügyet tekintve, nem fogja rossz néven venni.

Tisztelettel
Dr. Seydel W.

HÁZASSÁGI ADATOK. Az országos m. kir. statisztika hivatal kiadásában megjelenő Statisztikai Havi Közlemények február havi füzetében foglalt adatok szerint 1897, február havában 28.918 házasságot kötöttek Magyarországon, jóval többet, mint 1891—1896. évek bármelyikének február hónapjában. Ebből a vegyes házasság volt 2401. A vegyes házasságok között összesen 383 esetben fordult elő, hogy a házasulók

között a gyermekek vallása iránt szabályszerű megegyezés jött létre és pedig oly értelemben, hogy mindkét nemű gyermekek az apa vallásában fognak neveltetni 184, oly értelemben pedig, hogy az anya vallásában '99 esetben. A 383 megegyezés a vallások szerint következőkép oszlik meg, ugymint szól: 248 a róm. kath. vallásra, 26 a gör. kath.-ra, 20 a görög keletire, 35 az ágostaira és 54 az ev. ref. vallásra: az unitáriusra és izraelitára egy sem. Területi elosztás tekintetében legtöbb vegyes házasság a fővárosban (128), továbbá Pest (104), Szabolcs (113) és Zemplén (117) vármegyékben kötött. Az összes vegyes házasságok között 31 oly vegyes házasság volt, a melyet keresztény és izraelita felek kötöttek egymással (ebből 12 eset a fővárosban). Az összes keresztény zsidó házasságok közül 14 esetben a vőlegény, 17 esetben pedig a menyasszony volt izraelita. Szabályszerű megegyezést a születendő gyermekek vallása iránt 10 esetben kötöttek, valamennyiben a keresztény fél vallásának javára.

A LAPOKBÓ... A „hitébresztő“ lapok, melyeknek célja elég szép lenne, úgy látszik, nem tartóztathatják meg magukat attól, hogy hitébresztőikbe az apró furfang sávjait ne hálózzák. No de nem erről akarunk most beszélni, hagyjuk ezt azoknak a prot. lapoknak, melyek azt mostanában bőven tárgyalkák. Hanem csak a hitébresztésnek egy példányát akarjuk itt közölni. A „Keresztyén“ című hitébresztő lap „Ima meghallgatás“ czímen ezt írja: „Egy iskolás fiú beszélt a multkor — úgy mond —: kértem Istent, hogy jól felelhessek a történelemből és Isten megadta. Nekem meg — úgy mond egy másik — nem jutott eszembe egy szoltárvers s könyörögtem s azonnal eszembe jutott. Ime ilyen imameghallgató Istenünk van nekünk. Folyamodjunk azért minden szükségünkben hozzá.“ Hová sülyesztik le a vallást, hogy szédelgést visznek bé az imába is! Bizony nincs mit csodálkozni, ha a „Protestans Pap“ (3. sz) a hitébresztés e módja ellen kikelve, azt mondja, hogy nem teszi meg „Istent az iskolai nebulók sugójának“ s az imameghallgatással diesekvő iskolás gyermekeknek ezt mondta volna: „Jól van fiaim, meghallgatott Isten, de máskor tanuljatok ám, mert ha csak imádkoztok s kötelességeiteket nem teljesítitek, Istent kísértitek“.

GYÁSZIUREK: Ar-rákosi SZÉKELY ELEK, belügyminist. osztálytanácsos életének 53-ik évében folyó évi mártius hó 23-án hosszas szenvedés után kiszenvedett. A társadalom egy finom műveltségű, tudományos, munkás és közszeretben levő férfit, sok csapástól látogatott édes anyja, volt ügyvéd és törvsz. elnök id. Székely Elek özvegye, Fekete Eszter, egyik gyámolát, testvérei a jó testvért veszték el benne, a kit élte legjobb korában ragadt el a halál a tevékenység mezejéről. Már tanuló korában a legjelesebbek közé tartozott, úgy hogy nemcsak gyermekeik nevelésére sokat áldozó szülői, hanem tanárai és ismerősei is a legszebb reményeket fűzték jövőjéhez, melyben nem is csalódtak. Az érettségi vizsgát a kolozsvári unitárius főgymnásiumban 1863-ban kedves barátjával, néhai Veress Dénessel együtt, kitünő eredménnyel letévén, a kolozsvári jogakadémián jogász lett, melyet hasonlólag kitünően végezvén, az erdélyi visszaállított kir. főkormányzékhez esküdött

fel. Ennek felosztatásakor a belügyministeriumba neveztetett ki Budapestre. Itteni működéséből választotta meg szülőföldre országgyűlési képviselőjévé a toroczkói kerület, honnan ismét visszatért előbbi állásába s mint osztálytanácsos nagy buzgósággal folytatta hivatalát múlt évi szeptember haváig, mikor betegség miatt szabadságra hazament Ó-Tordára, hol azonban a leggondosabb ápolás daczára, hosszas szenvedés után, munkás életét bevégezte. Szerető édes anyja és testvérei: *Zsófi* özv. Nagy Zsigmondné; *Gyula* gépészmérnök és *Juli* mellett nagyszámú rokonok és jóbarátok siratják benne a jó fiút és hű barátot; vallásközönségünk fájjalja az áldozatkész derék férfit, ki fényes tehetségével, tiszta jellemnél és buzgó tevékenységénél fogva hivatott lett volna még sokáig boldogítani hozzátartozóit, szolgálni a közügyet. Áldás emlékére! (B). — Homoród-szentpáli *Búgyi Kálmán*, m. kir. pénzügyi titkár † ápr. 10-én 42. évében, özvegyet és egy fiat hagyott hátra.

ARANYKÖNYV.

Az ezredéves emlékalap-ra tett kegyes adományok.

(Hetedik közlemény.)

142. Weress Ferencz városi állatorvos, Torda....	5	frt	—	kr.
143. Dr. Szentpéteri Lajos megyei főorvos, Torda	2	"	—	"
144. Nagy Olivér megyei főjegyző, Torda.....	2	"	—	"
145. Timbus Albert takarékpénztári igazgató, Torda	2	"	—	"
146. Osztaián Géza " könyvelő, Torda	2	"	—	"
147. Borbély Máté megyei ellenőr, Torda.....	2	"	—	"
148. Nagy Albert megyei főszámvevő, Torda....	1	"	—	"
149. Létai Károly megyei árv. nyilvántartó, Torda	1	"	—	"
150. Karsa Elek megyei árvsz. jegyző, Torda....	1	"	—	"
151. Székely Dénes birtokos, Torda.....	2	"	—	"
152. Amberboj Miklós kereskedő, Torda.....	1	"	—	"
153. Bardocz László birtokos, ".....	1	"	—	"
154. Fodor Domokos kereskedő, ".....	1	"	—	"
155. Gadó István birtokos, Szind.....	1	"	—	"
156. Czakó László ügyvéd, birtokos, Torda.....	1	"	—	"
157. Bergay József p.-ü.-igazg. helyettes, Torda..	1	"	—	"
158. Csongvai Domokos városi tanácsos, " ..	2	"	—	"
159. Kondor Mózes vendéglős, Torda.....	1	"	—	"
160. Csongvay Béla m. árvsz. ülmök, Torda.....	1	"	—	"
161. Fodor Imre birtokos, Torda.....	1	"	—	"
162. Fodor Pál birtokos, ".....	1	"	—	"
163. Sófalvi Sándor városi ellenőr, Torda.....	1	"	—	"
164. Fodor László birtokos, Torda.....	1	"	—	"
165. Velics Ilona, Velics Károly gyógyszerész leánya, Torda.....	1	"	—	"
166. Nagy Balázs, pénzügyi titkár, a fennebbi adományok gyűjtője is.....	5	"	—	"
167. Hajós János ny. min. tanácsos, Kolozsvár..	20	"	—	"
168. Pálfi Sándor gyűjtőivén a ny.-szt.-mártoni, esikfalvi, jobbágyfalvi és buzaházai hívek: Pálfi Sándor tanító 25 kr, neje Kovács Mari				